

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО НАУКЕ, ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА И ИНОВАЦИЈА РЕПУБЛИКЕ
СРБИЈЕ
РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАРИ ЗА ТАЛЕНТЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

РЕГИОНАЛНО ТАКМИЧЕЊЕ ТАЛЕНТОВАНИХ УЧЕНИКА СРЕДЊИХ ШКОЛА, ПО
НАУЧНИМ ОБЛАСТИМА И НАСТАВНИМ ПРЕДМЕТИМА, РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ,
18. АПРИЛ 2026.

ТЕСТ ИЗ ПСИХОЛОГИЈЕ
СРЕДЊА ШКОЛА, КЉУЧ ТЕСТА

- Поред интроспекције, у оквиру психоанализе уведена је још једна процедура за испитивање психичких појава. Која?
  - посматрање понашања
  - експериментисање
  - идиографска метода
  - слободне асоцијације
- Поређењем одређених психолошких процеса код човека и различитих животињских врста, бави се:
  - компаративна психологија
  - биолошка психологија
  - развојна психологија
  - ни један одговор није тачан
- Уколико желимо да испитамо повезаност изостанка са наставе и школског постигнућа, број изостанака је:
  - независна варијабла
  - зависна варијабла
  - контролна варијабла
  - може бити и зависна и независна варијабла
- Уколико би тест знања из психологије био тежак, расподела резултата на Гаусовој криви би била померена у:
  - десно
  - лево
  - горе
  - доле
- Парализа сна се углавном јавља у:
  - РЕМ фази сна
  - нон-РЕМ фази сна
  - и у РЕМ и у нон-РЕМ фази сна
  - ни један одговор није тачан
- Таламус и хипоталамус се налазе у:
  - продуженој мождини
  - средњем мозгу
  - великом мозгу
  - међумозгу
- Психолошки приступ који наглашава утицај средине на људске особине и понашање је:
  - нативизам
  - енvironментализам
  - интеракционизам
  - ни један одговор није тачан
- Када се пас врти у круг пре него што легне, пример је:
  - инстинктивног понашања
  - хомеостазе
  - тежње
  - нагона
- Када знамо да ћемо након факултета наставити школовање, али још увек не знамо који тачно факултет ћемо уписати, то је пример:
  - жеље
  - тежње
  - потребе
  - ни један одговор није тачан

10. Силно желимо да се бавимо певањем, али немамо слуха. Ово је пример фрустрације изазване препреком која је:

- а. спољашња
- б. физичка
- в. социјална
- г. унутрашња

11. Која теорија објашњава емоције као доживљај телесних промена:

- а. Џејмс-Лангеова теорија
- б. Кенон-Бардова теорија
- в. Теорија два фактора
- г. Когнитивна теорија

12. Емоционална стања која су мање интензивна, али дуготрајна, са минималним телесним пратиоцима су:

- а. афективни тон
- б. афекат
- в. расположења
- г. основне емоције

13. Кривица и стид се код деце јављају први пут углавном:

- а. између 1. и 3. месеца
- б. при крају 1. године
- в. између 1. и 2. године
- г. између 2. и 3. године

14. Чињеница да и слепи људи плачу када су тужни, односно смеју се када су срећни, говори о: а.

- универзалности емоционалних израза основних емоција
- б. универзалности емоционалних израза свих емоција
- в. универзалности емоционалних израза секундарних емоција
- г. универзалности емоционалних израза сложених емоција

15. То што можемо да затворимо очи и кажипрстом додирнемо врх носа, можемо захваљујући:

- а. вестибуларном систему
- б. кинестетичким рецепторима
- в. фузиформном гирусу
- г. стереопсису

16. Подвуци тачан одговор:

- црвено је: драж осет опажај осећање
- јабука је: драж осет опажај осећање
- округло је: драж осет опажај осећање
- кисело је: драж осет опажај осећање
- светлосни талас је: драж осет опажај осећање

17. Примарна визуелна зона се налази у ком делу коре великог мозга:

- а. чеоном
- б. теменом
- в. слепоочном
- г. потиљачном

18. Да је целина више од простог збира појединачних делова, о чему су говорили гешталтисти, говори:

- а. фи-феномен
- б. стереограми
- в. халуцинације
- г. Милер-Лајерова илузија

19. Како се зове процес када препричавамо неку причу коју смо раније прочитали, па у делове којих се не сећамо убацујемо делове којих нема, али делују смислено?

- а. асимилација
- б. рационализација
- в. конвенционализација
- г. рекогниција

20. Према моделу памћења Еткинсона и Шифрина, одговоре на тесту знања дајемо из:

- а. чулног памћења   б. оперативног памћења
в. дугорочног памћења   г. ни један одговор није тачан

21. Појава да неке физичке карактеристике садржај истакну тако да га одмах приметимо, назива се:

- а. поп-аут   б. коктел ефекат
в. подељена пажња   г. прокативна инхибиција

22. Већина нас је у детињству научила да вози бицикли. То сећање сачувано је у:

- а. епизодичком памћењу   б. семантичком памћењу
в. процедуралном памћењу   г. ни један одговор није тачан

23. Пацијенту Х.М, који је описан у студији случаја, оштећен је хипокампус и темпорални део коре великог мозга. Као последица овог оштећења, онемогућен је прелаз информација:

- а. из радне у дугорочну меморију   б. из дугорочне у краткорочну меморију
в. из чулне у краткорочну меморију   г. из краткорочне у чулну меморију

24. Ако се догоди да изненада променимо број мобилног телефона, једно време ћемо кад год нас неко пита за нови број, почињати да диктирамо стари број телефона. Ово се дешава због деловања:

- а. проактивне инхибиције   б. ретроактивне инхибиције
в. оба одговора су тачна   г. ни један одговор није тачан

25. Када треба да нацрташ рад из ликовне културе на задату тему, такво мишљење је:

- а. реалистичко   б. конвергентно
в. неусмерено   г. дивергентно

26. Стваралачко мишљење је:

- а. неусмерено конвергентно   б. неусмерено дивергентно
в. усмерено конвергентно   г. усмерено дивергентно

27. На ком стадијуму развоја мишљења по Пијажеу се мишљење своди на увиђању веза између чулних утисака и моторике:

- а. сензомоторном стадијуму   б. преоперационалном стадијуму
в. конкретно-операционалном стадијуму   г. формално-операционалном стадијуму

28. Сумануте идеје спадају у:

- а. формалне поремећаје мишљења   б. садржинске поремећаје мишљења
в. синдроме фронталног режња   г. магијско мишљење

29. Дресери животиња су примењивали сурову методу и учили медведа да „игра“ уз музику помоћу врелог лима. У овом примеру одреди шта представља безусловну драж према Павловљевом принципу класичног условљавања:

- а. лим   б. музика
в. топлота   г. подизање шапа

30. Учење путем покушаја и погрешака заснива се на ком принципу?

- а. додиру две дражи   б. повезивању неутралне и безусловне реакције
в. повезивању условне и безусловне дражи   г. закону ефекта

31. Живиш у прометној улици и након извесног времена престајеш да реагујеш на звуке саобраћаја који допиру са улице. Ово је резултат једног облика учења. Кога?

- а. класично условљавање
в. **хабитуација**
- б. инструментално учење
г. сензитизација

32. Један облик поремећаја учења се испољава као тешкоће у савладавању вештине писања и писменог изражавања идеја. То је:

- а. **дисграфија**
в. дискалкулија
- б. дислексија
г. ни један одговор није тачан

33. Ако положиш вођњу и добијеш возачку дозволу у Србији, вероватно ћеш имати тешкоће да возиш на улицама Лондона, јер се тамо вози левом страном улице. Ово је пример:

- а. позитивног трансфера
в. позитивног поткрепљења
- б. **негативног трансфера**
г. негативног поткрепљења

34. Кома би се могла приписати следећа тврдња: „Неко ко је просечно интелигентан не може генијално да свира клавир“?

- а. **Спирману**
в. Кателу, Хорну, Керолу
- б. Терстону
г. Гарднеру

35. Заокружи тачну тврдњу:

- а. IQ говори о томе колико особа одступа од просечног постигнућа групе људи различитог узраста из исте средине
- б. IQ говори о томе колико особа одступа од просечног постигнућа групе људи истог узраста из различите средине
- в. IQ говори о томе колико особа одступа од просечног постигнућа групе људи различитог узраста из различите средине
- г. **IQ говори о томе колико особа одступа од просечног постигнућа групе људи истог узраста из исте средине**

36. Појава да је постигнуће на тестовима интелигенције током 20. века расло из генерације у генерацију, за око три IQ поена на сваких 10 година, назива се:

- а. ефекат ореола
в. закон ефекта
- б. **Флинов ефекат**
г. ефекат искакања

37. Одговорност, као црта личности, део је:

- а. темперамента
в. и темперамента и карактера
- б. **карактера**
г. ни један одговор није тачан

38. Ученик плаче и моли наставника да му не упише оцену. Овакво понашање се може објаснити једним механизмом одбране. Којим?

- а. пројекција
в. рационализација
- б. померање
г. **регресија**

39. Према Ериксеновој периодизацији развоја, која фаза има задатак успостављање блискости са пријатељима или партнерима?

- а. фаза иницијатива-кривица
в. **фаза постизања интимности**
- б. фаза идентитета
г. фаза интегритета-очаја

40. Према психоаналитичком моделу личности, који део структуре личности није потпуно несвестан:

- а. **его**
в. ид
- б. супер его
г. сви одговори су тачни